اسکناس

روزنامه اقتصادی صبح ایران

شنبه ۲۰ مهر ۱۳۹۸ • شماره ۵۶۱ • سال دوم • دور جدید • شماره ۱۹۳ • ۸ صفحه • ۲۰۰۰ تومان

Sat•12oct•2019•8page

صفحه ۲

موضع نظام خروج فوری نیروهای ترکیه‌ای از سوریه است

گروه سیاسی: امام جمعه موقت تهران گفت: لشکر کشی ترکیه به شمال سوریه تجاوز به یک کشور است، موضع نظام در مقابل این اتفاق ناصحانه و توقف فوری حملات و خروج فوری از خاک سوریه است. به گزارش اسکناس، آیت‌الله احمد خاتمی امام جمعه موقت تهران در خطبه‌های سیاسی نماز جمعه این هفته تهران...

تیترهای مهم

حمله به نفتکش ایرانی در دریای سرخ

۵

کنترل بازار ارز بدون از دست دادن ذخایر ارزی

گروه اقتصاد کلان: رئیس کل بانک مرکزی گفت: جلوگیری از خروج سرمایه و توجه به عوامل بنیادی شکل دهنده نرخ ارز دو راهبرد اصلی بانک مرکزی در مقابله با تحریم ها بوده است. عبدالناصر همتی در کنفرانس بین‌المللی اقتصاد جهانی و تحریم‌ها که در دانشگاه الزهرا برگزار شد...

۳

درآمد ۱۲۵ میلیارد دلاری با ورود به بازار حلال

۶

سنت‌شکنی بازار مسکن در ابتدای پاییز

۳

روز تاریخی فوتبال ایران با حضور زنان

۸

«اسکناس» بررسی کرد؛

پیامدهای اخذ مالیات از سپرده‌های بانکی

گروه اقتصاد کلان: از روزی که دولت اعلام کرد قصد دارد سهم درآمدهای نفتی در هزینه های جاری بودجه را به صفر برساند، این پرسش مهم مطرح شده است که چنین تصمیم بزرگی در وضعیت فعلی با چه ساز و کاری می تواند اجرایی شود که در وهله نسخت موفقیت آمیز باشد و در وهله بعدی باعث ایجاد التهاب اقتصادی نشود. هرچند در ظاهر برخی از منتقدان چنین اقدامی را ناممکن می دانند اما باید به این مسئله توجه کرد که می توان با استفاده از ابزارهای موجود چنین جراحی بزرگ اقتصادی را صورت داد. به گزارش «اسکناس»، برهمین اساس یکی از ایده هایی که در مقاطع مختلف از سوی کارشناسان اقتصادی و بعضا سیاستگذاران ارائه شده، بحث اخذ مالیات از سپرده های بانکی بوده است...

صفحه ۳

صفحه ۲

یادداشت

خطر از دست رفتن بازارهای صادراتی

■ **مسعود کمالی اردکانی- مدیر کل دفتر عربی و آفریقایی سازمان توسعه تجارت**

از حدود ۲۴ میلیارد دلار صادراتی که به کشورهای همسایه داریم، تقریباً دو سوم آن -حدود ۱۶ میلیارد دلار- مربوط به کشورهای عربی است. عمده صادرات ما به کشورهای عربی را محصولات غذایی، پتروشیمی، فلزات و مصالح ساختمانی تشکیل می‌دهد و با وجود سهم قابل توجهی که در بازار این کشورها داریم، با برنامه‌ریزی می‌توانیم حضور خود در این بازارها را تقویت کنیم. بررسی‌ها نشان می‌دهد تقاضای وارداتی کشورهای عربی منطقه بالغ بر ۵۰۰ میلیارد دلار است و سهم ما از این بازار حدود سه تا چهار درصد است. البته باید در نظر داشت که ایران برای تمام این بازار، ظرفیت صادراتی ندارد اما برای بخشی از حدود ۵۰ میلیارد دلار پتانسیل صادراتی ایران به این کشورها که هم‌اکنون در دست رقبای ماست، می‌توان برنامه ریزی کرد. تحریم‌ها در برخی بازارها همچون قطر محدودیت‌هایی ایجاد کرده اما آن قدر زیاد نبوده که عملکرد کلان صادرات کشور را دچار مشکل کند. در عین حال در برخی کشورها آمار صادرات رشد داشته است. به عنوان مثال در شش ماهه اول سال جاری بالغ بر ۴.۶ میلیارد دلار صادرات به بازار عراق داشتیم و سهممان در این بازار از رقبای مهم منطقه‌ای و بین‌المللی بالاتر است؛ ضمن اینکه در تجارت امروز نمی‌توان انتظار داشت که یک کشور بازار کشور دیگری را به طور کامل در اختیار گیرد، اما آنچه که مهم است، تلاش برای به دست آوردن حداکثر سهم بازار در کشورهای منطقه است.

درباره نگرانی‌هایی که نسبت به از دست رفتن بازار عراق در سال‌های آینده وجود دارد، باید گفت: عراقی‌ها معتقدند قبل از جنگ، اقتصاد عراق یک اقتصاد صنعتی بوده و بسیاری از زیرساخت‌ها در دوران جنگ از بین رفته است. از این رو دولت عراق در تلاش است بار دیگر بخشی از این ظرفیت را فعال کند؛ لذا از هم‌اکنون دنبال جذب سرمایه خارجی و تولید در خاک عراق هستند و به تدریج ممنوعیت‌هایی را برای برخی از کالاهای صادراتی کشورها از جمله ایران ایجاد کرده‌اند که عملاً منجر به کاهش برخی از اقلام صادراتی ایران به این بازار شده است.

■ ادامه در همین صفحه

اندیشکده آمریکایی شورای آتلانتیک تحلیل کرد؛

منتظر تغییر نظام ایران نباشید

گروه سیاسی: یک اندیشکده آمریکایی در تحلیلی با یادآوری اینکه سیاست‌های دولت‌های متوالی آمریکا علیه نظام ایران در ۴۰ سال گذشته ناکام مانده به سیاستمداران این کشور توصیه کرده که منتظر تغییر نظام ایران نباشد.

اندیشکده شورای آتلانتیک در تحلیلی به قلم «جک گلدستون»، استاد دانشگاه در دانشگاه «جورج میسون» نوشته است: «از زمان وقوع انقلاب ایران در سال ۱۹۷۹، ایالات متحده منتظر فروپاشی جمهوری اسلامی بوده است.»

این استاد دانشگاه خاطرنشان کرده، جمهوری اسلامی ایران در برابر جنگ هشت ساله با عراق، چندین دهه تحریم و ناآرامی‌های پس از انتخابات سال ۲۰۰۹ (۱۳۸۸) دوام آورده و باثبات باقی مانده است.

در بخشی از این تحلیل آمده است: «[جمهوری اسلامی ایران] حتی در حالی که "انقلاب‌های رنگی" و قیام‌ها شرق اروپا، شوروی سابق، شرق آسیا و خاورمیانه را درمی‌نوردید، باثبات باقی مانده است. در واقع، به نظر می‌رسد با وجود همه این چالش‌ها قدرت نظام ایران افزایش یافته است و نیروهای نیابتی ایران در سراسر خاورمیانه، از حزب‌الله در لبنان گرفته تا حوثی‌ها در یمن، در کار دولت‌های خارجی اخلال ایجاد کرده و نفوذ گروه‌های مایل به ایران در سراسر منطقه را افزایش داده‌اند.»

تحلیلگر شورای آتلانتیک نوشته با ثبات ماندن نظام ایران تنها یک دلیل ندارد و ده‌ها عامل در اینکه تهران توانسته در برابر فشارهای عجیب خارجی و داخلی دوام بیارد، نقش داشته‌اند.

گلدستون در ادامه به ذکر عوامل فوق الذکر پرداخته است. مطابق این تحلیل، نخستین دلیل برای پایداری نظام جمهوری اسلامی این است که نظام‌های انقلابی که در زمان جنگ شکل می گیرند اغلب بادوام‌تر از حکومت‌های دیگر هستند.

تحلیلگر شورای آتلانتیک نوشته است: «حکومت‌های انقلابی که در آزمون جنگ قرار می گیرند مجبورند ارتش‌های قدرتمند و بوروکراسی‌های موثری ایجاد کرده و برای بقا اختلاف‌های داخلی‌شان را کمرنگ یا حذف کنند.»

گلدستون نوشته چنین نظام‌هایی مملو از سیاستمداران کهنه کار است که علی‌رغم اختلافاتشان هدفِ مشترک دفاع از نظام انقلابی، آنها را به هم پیوند می‌دهد.

او در توضیح در توضیح درباره دومین دلیل مدعی شده تحریم‌های اعمال شده علیه ایران موجب شده مقام‌ها در تهران بتوانند عملکرد اقتصادی ضعیف خود را توجیه کنند.

تحلیلگر شورای آتلانتیک سومین عامل استحکام نظام ایران را بروز جنگ در کشورهای همسایه ایران دانسته و نوشته این جنگ‌ها به تقویت روحیه ملی گرایی در میان ایرانی‌ها منجر شده است.

گلدستون چهارمین دلیل را این دانسته که هنگام بروز اختلاف میان مقام‌های نظام جمهوری اسلامی ایران آنها اختلافات را «در چارچوب نظام» حل می کنند. او نوشته است: «همه مقام‌های ایران به نظام انقلابی و تقویت جمهوری اسلامی متعهد هستند.»

او در توضیح درباره پنجمین عامل پایداری نظام ایران به برگزاری انتخابات‌هایی که به گفته او «تا حد زیادی آزاد» هستند اشاره کرده است. او نوشته که جمهوری اسلامی به جمعیت ایران اجازه داده تمایلات خود برای اصلاح رویه‌های کشور را در چارچوب نظام اسلامی را ابراز کنند.

گلدستون در توضیح درباره عامل ششم و آخر نوشته است: «سرانجام اینکه، انقلاب‌های دوره‌های عمر مخصوص به خودشان را دارند. اگر آنها از طریق جنگ‌های داخلی یا بین‌المللی در برابر آزمون‌های اولیه پیش روی خودشان ایستادگی کنند، به تدریج وارد مرحله‌ای پراگماتیک‌تر شده و دولت‌های باثبات‌تر و متوازن‌تر ایجاد می کنند.»

تحلیل عبدالباری عطوان درباره عقب‌نشینی آمریکا از سوریه؛

ترامپ رسما از سعودی‌ها و اسرائیلی‌ها دست کشید

گروه سیاسی: خیانت رئیس جمهوری آمریکا به کُردهای سوریه، می تواند در بیشتر از یک کشور و یا بیشتر از یک همپیمان یا به بیانی بهتر درباره «دنباله‌روهای» دولت آمریکا در منطقه تکرار شود که اسرائیلی‌ها اولین کسانی بودند که این پیام را دریافت کردند. «عبدالباری عطوان» تحلیلگر مطرح جهان عرب در سرمقاله روزنامه فرامنطقه‌ای «رای الیوم» نوشت: «دونالد ترامپ»، رئیس جمهوری آمریکا بعد از آنکه از کُردها، که سرنیزه جنگ در استراتژی او برای ریشه کن کردن گروه تروریستی داعش از سوریه و عراق بودند، دست کشید و آنها را به حال خودشان رها کرد تا به تنهایی با سرنوشت‌شان در برابر حمله نظامی ترکیه، از روز چهارشنبه با حملات هوایی و موشکی آغاز شد، مواجه شوند، ضربه‌های بسیار قوی به دیگر همپیمانانش، عرب‌ها و همچنین اسرائیلی‌ها، می‌زند؛ چرا که او روز گذشته در توییتی «تکان دهنده» نوشت: «مداخله در خاورمیانه بدترین تصمیمی است که ایالات متحده در تاریخ خود اتخاذ کرده است.» او افزود: «اکنون به آرامی و محتاطانه، ارتش و نظامیان فوق العاده خود را به خانه بازمی گردانیم. ما روی جنبه‌های کلی تمرکز کرده‌ایم! آمریکا نیز بیش از هر زمان دیگری، باعظمت است!» ترامپ همچنین فاش کرد که درگیری‌ها در خاورمیانه برای خزانه‌داری آمریکا «۸ میلیارد دلار هزینه تحمیل کرده است». این اظهارات دقیقا چه معنایی برای دولت‌های عربی دارد که بر حمایت آمریکا امید بسته‌اند و زیر چتر آن قرار گرفته‌اند و صدها میلیارد دلار را برای جلب رضایت ترامپ و دولتش هزینه کرده‌اند و همچنین برای ترامپ زمانی که به ریاض سفر کرد، فرش قرمز پهن کردند، ما در اینجا به صراحت از حکومت‌های امارات و سعودی سخن می گوییم؟ پیام واضح است و کلمات آن نیازی به شرح و مفصل گویی ندارد: «به ایران بروید و دنبال شماره تلفن رهبر آن یا حسن روحانی یا حتی محمد جواد ظریف باشید و با آنها مصاحبه کنید و به راه‌حلی مسالمت‌آمیز که به شما خروج امن از جنگ در یمن را تضمین می کند، دست یابید و نیز با متغیرهای جدید در منطقه و لو به صورت موقت همزیستی کنید و از ما به جز حداقل همدردی کلامی چیزی انتظار نداشته باشید.» خیانت ترامپ به کُردها در سوریه، می تواند در بیشتر از یک کشور و یا بیشتر از یک همپیمان یا به بیانی بهتر درباره «دنباله‌روهای» دولت آمریکا در منطقه تکرار شود، که اسرائیلی‌ها اولین کسانی بوند که این پیام را گرفتند و مجالس «سیلی بر صورت زدن» و تسلیت را گشودند. به‌چندین دلیل این تحولی شگرف و تکان دهنده در موضع رئیس جمهوری آمریکا ایجاد شده است: نخست: آمریکا مازاد تولید نفت دارد و از یک کشور مصرف کننده به یک کشور صادر کننده تبدیل شده و یکی از بزرگ‌ترین تولید کنندگان نفت در جهان گشته است، به طوری که تولید نفت شیل آمریکا روزانه به ۱۱,۵ میلیون بشکه رسیده است. این بدان معناست که آمریکا دیگر احتیاجی به نفت خاورمیانه و به‌ویژه نفت عربستان سعودی و نیز پرداخت هزینه‌های دفاعی آن ندارد. دوم: افزایش قدرت نظامی محور مقاومت به رهبری ایران، و افزایش قدرت اقتصادی و نظامی چین و همچنین وجود شاخصه‌هایی که نشان می دهند چین طی ۱۰ سال اخیر به بزرگ‌ترین قدرت جهان تبدیل شده و به سلطه دلار طی ۵ سال پایان داده است. سوم: شکست تسلیحات و سامانه دفاع موشکی آمریکا در حمایت از عربستان سعودی و اسرائیل در مواجه با ایران. همان گونه که این شکست به دنبال حملات انصارالله یمن به تاسیسات نفتی «بقیق» و «خریص» در شرق عربستان سعودی و با ساقط شدن پهپاد مدرنِ مهاجم آمریکا به آسمان ایران بر فراز تنگه هرمز، ثابت شد. موشک‌های بالستیک ایران از نوع «کروز» و پهپادهای نقطه‌زن با موتور جت از مشابه‌های اسرائیلی خود پیشرفته‌تر هستند. چهارم: شکست تحریم‌های آمریکا در به زانو در آوردن ایران، چین، روسیه و ونزوئلا، و مبادرت این کشورها و دیگران به ایجاد همپیمانی محکم در این زمینه، که باب مشارکت در آن برای دیگر کشورها نیز باز است. پنجم: ترامپ در جریان کارزار خود در انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۵ وعده خارج کردن تمام نیروهای آمریکا از خاورمیانه را داد و با جنگ در عراق و افغانستان اعلام مخالفت کرد، ولی او این تصمیم را به خاطر باج گیری میلیاردها دلار از نفت کشورهای عربی به تاخیر انداخت و اینک و بعد از آنکه شیر گاوده‌ها خشکیده شد و این کشورهای نفت‌خیز در معرض تهدید قرار گرفته‌اند، به‌سران آنها می گوید: «من علاقه‌مند به فروش سلاح به شما هستم... از آنها برای دفاع از شما استفاده نمی کنم، این ماموریت را خودتان بر عهده بگیرید و ما در صندلی عقب شما می نشینیم.»

خطر از دست رفتن بازارهای صادراتی

■ ادامه از همین صفحه

امروز بیش از نیمی از صادرات ما از نوع محصولات با تکنولوژی پایین و متوسط است و قطعا باید با برنامه‌ریزی به سمت توسعه صادرات کالاهای با فناوری‌های بالا حرکت کند تا خطر از دست رفتن بازارهای صادراتی کمتر شود. افزایش نرخ ارز بر صنایع مختلف اثرات متفاوتی داشته است و نمی‌توان یک حکم کلی داد. در مجموع افزایش نرخ ارز، یک عامل تشویقی برای صادرات به شمار می‌رود و به دنبال این تغییرات، بسیاری از کالاها امکان صادرات پیدا کردند و قیمت آنها در مقابل رقبا، رقابتی‌تر شد. درباره امکان استفاده از کشورهای عربی منطقه به عنوان تامین کننده نیازهای وارداتی ایران، باید بیان کرد: از حدود ۴۰ میلیارد دلار واردات کشور، تقریبا ۲۵ درصد مربوط به کشورهای همسایه است. بحث واردات در ازای صادرات می‌تواند این ارتباط و تعامل با همسایگان را قوی‌تر کند و سهم همسایگان از تأمین نیازهای وارداتی ایران افزایش یابد. به عنوان مثال عراق و عمان ظرفیت کافی برای تأمین بخشی از نیازهای وارداتی ما از مسیر خود را دارند. امروز واردات ما از عراق ۶۰ میلیون دلار است که بسیار عدد ناچیزی است اما حرکت این کشور به سمت توسعه اقتصادی، می‌تواند این عدد را در سال‌های آینده افزایش دهد و باید خود را برای این موضوع آماده کنیم. درباره وضعیت حضور ایران در بازار کشورهای آفریقایی نیز باید اظهار کرد: تجارت منطقه آفریقا با جهان حدود ۱۰۰۰ میلیارد دلار در سال (حدود ۳ درصد تجارت جهانی) است اما کل تجارت ما با کشورهای این منطقه حدود یک میلیارد دلار است. ما در منطقه آفریقا حدود ۶۰۰ میلیون دلار صادرات داریم و حدود ۴۰۰ میلیون دلار نیز واردات داریم که عملا در این بازار گسترده، عدد بزرگی به حساب نمی‌آید. تمرکز بر کشورهای همسایه، بعد مسافت با آفریقا، نبود زیرساخت‌های حمل و نقل، مشکل نقل و انتقالات بانکی و تحریم‌ها، اصلی‌ترین دلایل حضور کم رنگ ایران در بازار آفریقا است. این در حالی است که امروز چین در آفریقا حضور بسیار قوی و پر رنگی دارد. ما در منطقه ظرفیت‌های خوبی داریم و کشوری همچون عمان می‌تواند سر پل خوبی برای حضور ایران در آفریقا باشد. اگرچه در نهایت بخش خصوصی است که در شرایط فعلی ترجیح می‌دهد کالای خود را به کدام مناطق صادر کند و دولت تنها باید مقدمات کار را فراهم کند.

روزنامه اقتصادی اسکناس
در استان های زیر نمایندگی فعال می پذیرد

ردیف	استان	ردیف	استان
۱	آذربایجان شرقی	٦	گیلان
۲	اصفهان	۷	مرکزی
۳	ایلام	۸	هرمزگان
٤	بوشهر	۹	همدان
۵	گلستان	۱۰	مازندران

جهت هماهنگی با شماره های زیر تماس حاصل فرمایید.
شماره دفتر: ۶۶۹۱۵۲۶۸ - ۶۶۵۶۲۸۰۱
شماره همراه: ۰۹۱۲۲۷۵۲۱۹۰ - ۰۹۳۵۳۷۵۵۴۳۳